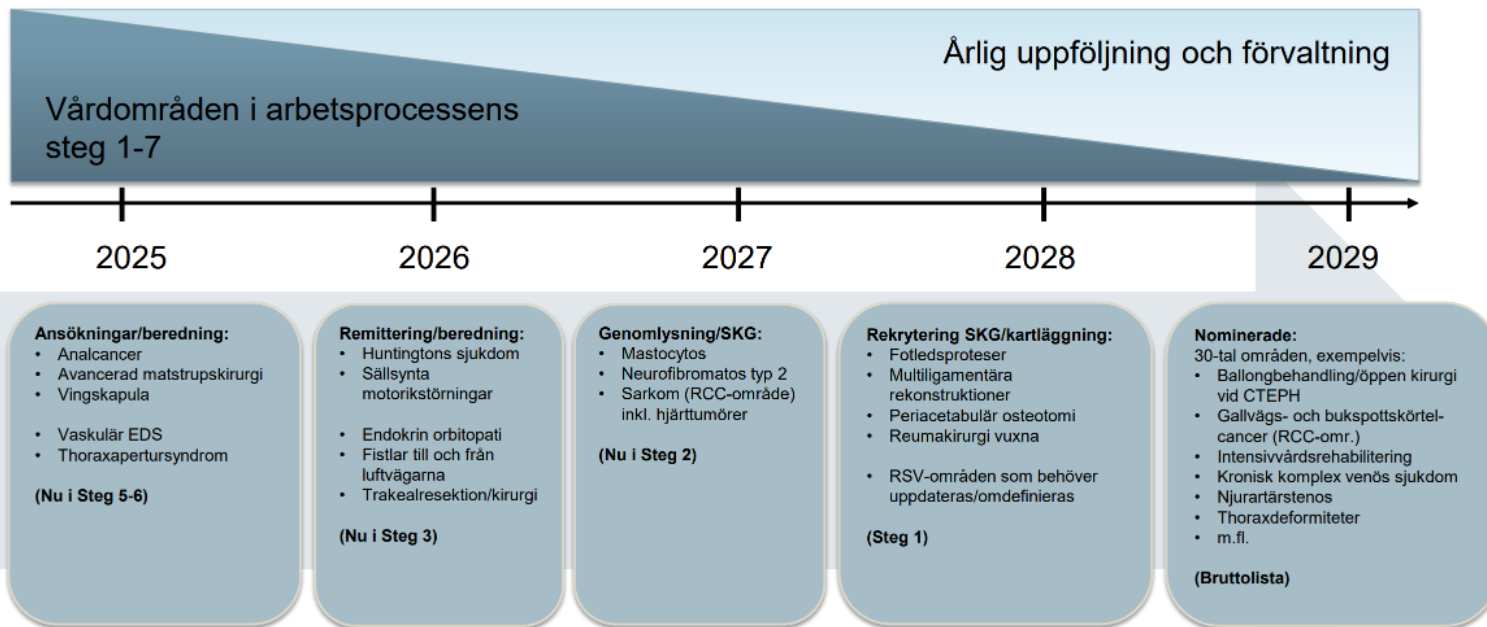

Nationell högspecialiserad vård (NHV)

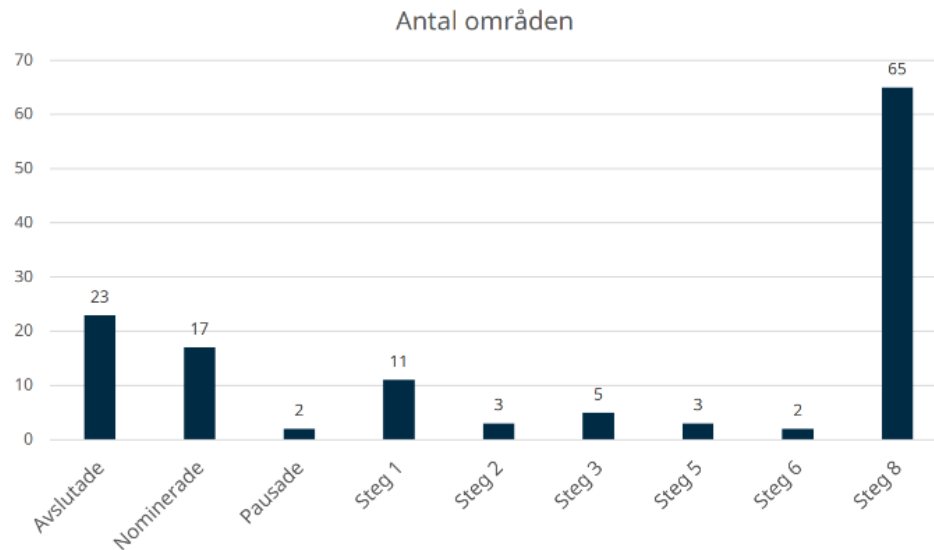
September 2025

Lägesbild NHV – pågående områden

Antal områden per steg – ögonblicksbild

1. Kartläggning
2. Genomlysning

3. Remiss
5. Ansökan
6. Beredning
8. Förvaltning

Pausade områden – 2 st

Efter remiss och beredning/steg 3:

- Intensivvårdstransporter

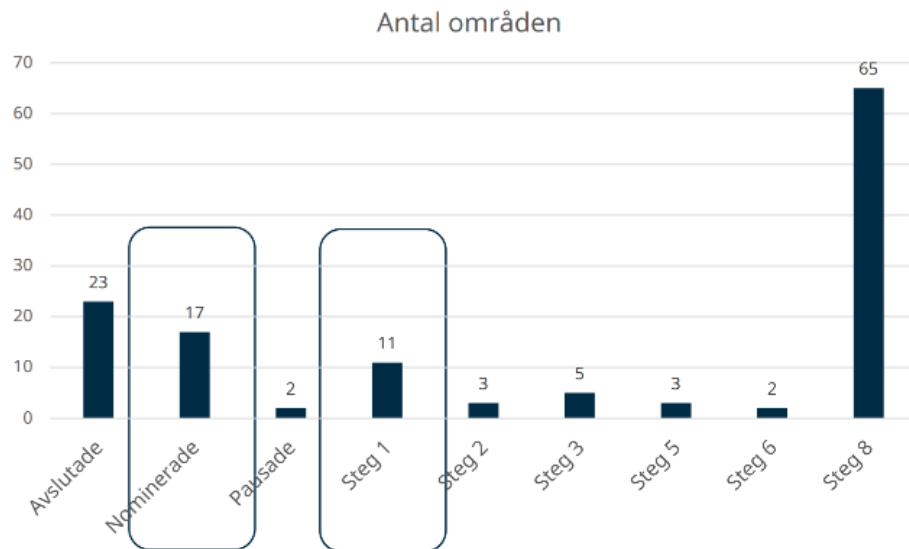
Bordlagda vådområden efter beslut om NHV:

- Hypertrofisk obstruktiv kardiomyopati (HOCM)

Socialstyrelsen kommer att genomföra en definitionsutvärdering för att bedöma om definitionen fortfarande är adekvat så att beredningsgruppen därefter kan ta ställning i ärendet.

Steg 1 inkl. bruttolista

1. Kartläggning

Vårdområde	Status
Barnmisshandel	Steg 1
CTEPH - ballongbehandling/öppen kirurgi	Steg 1
Intensivvårdsrehabilitering	Steg 1
Kronisk komplex venös sjukdom	Steg 1
Lever- och gallvägscancer (RCC-omr.)	Steg 1
Njurartärstenos	Steg 1
Thoraxdeformiteter	Steg 1
Fotledsproteser	Steg 1 - intervjuer
Multiligamentära rekonstruktioner	Steg 1 - intervjuer
Periacetabulär osteotomi	Steg 1 - intervjuer
Reumakirurgi vuxna	Steg 1 - intervjuer

Bruttolistan – nominerade områden

Framtida genomlysning

1. Barnmisshandel
2. Kronisk komplex venös sjukdom
3. Intensivvårdsrehabilitering
4. Njurartärstenos
5. Cancer/RCC-områden
  - Bukspottkörtelcancer
  - Gallvägscancer
6. Ballongbehandling/öppen kirurgi vid CTEPH (kronisk tromboembolisk pulmonell hypertension)
7. Thoraxdeformiteter

Fortsatt och fördjupad dialog

1. Avancerad högspecialiserad smärtvård
2. Initial rehabilitering vid svår hjärnskada
3. Komlicerat ansiktstrauma
4. Lateraliseringsdiagnostik vid primär aldosteronism
5. Njurtransplantationer
6. Protetisk rehabilitering av omfattande käk- och ansiktsdefekter
7. Restillstånd efter obesitasoperation
8. Svåra tvångssyndrom
9. Syndrom med komplexa vårdbehov
10. Transplantationer (ö-celler, pancreas)
11. Tymom
12. Utredningsenhet för särskilt svårutredda och terapirefraktära fall (psykiatri)
13. Vård för personer med svåra beteendestörningar

Avvaktar andra arbeten

1. Donationer
2. MOHS kirurgi vid vissa typer av basaliom
3. Psykodermatologi

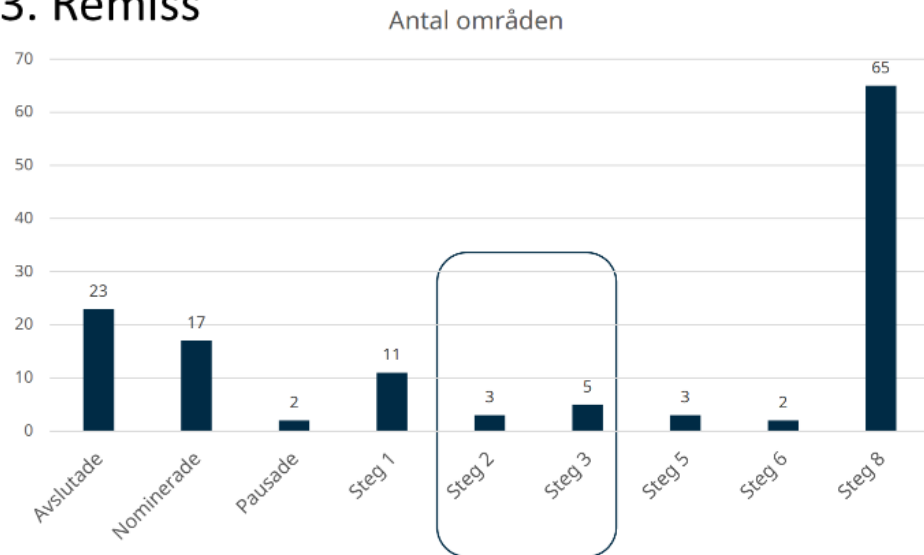
Strukna:

1. Avancerad hjärtkirurgi (4 delområden)
  - Kirurgi vid vänsterkamaraneurysm
  - Primär arytmi kirurgi vid komplicerad isolerad tricuspidalissjukdom
  - Isolerad arytmi kirurgi
  - LVAD-VAD (left ventricular assist device)
2. Barnkardiologi (elektrofysutredning, ablation)
3. Hjärtpatologi
4. Sällsynta monogena hjärtsjukdomar

Steg 2-3

2. Genomlysning

3. Remiss

Vårdområde	Status
Mastocytos	Steg 2
Neurofibromatos typ 2	Steg 2
Sarkom	Steg 2
Endokrin oftalmopati	Steg 3 - remiss
Komplicerade fistlar till och från luftvägarna	Steg 3 - remiss
Trakealresektion/kirurgi	Steg 3 - remiss
Huntingtons sjukdom	Steg 3 - beredning
Sällsynta motorikstörningar	Steg 3 - beredning

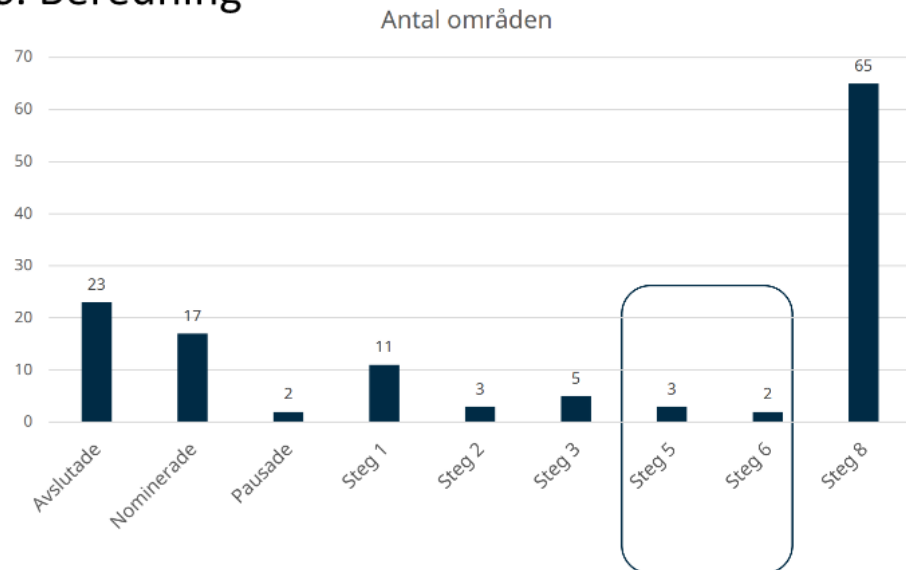
Remissperiod:

- 1 april – 15 september

Steg 5-7

5. Ansökan

6. Beredning

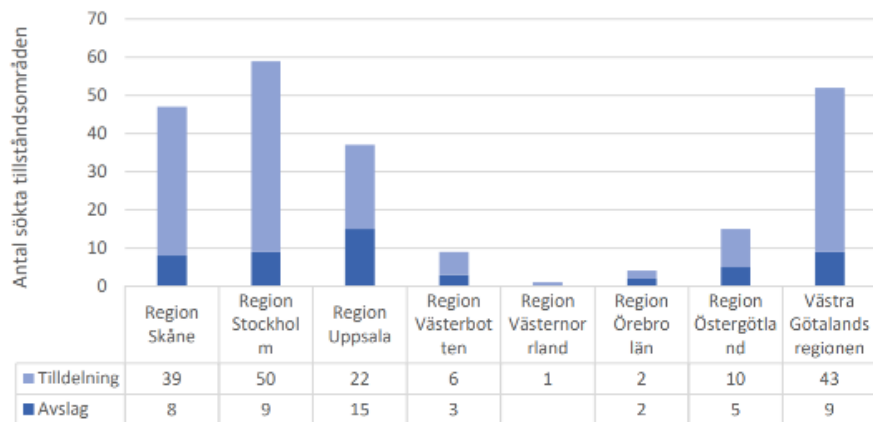
Vårdområde	Status
Analcancer	Steg 5 - utlysning
Esofaguskirurgi	Steg 5 - utlysning
Vingskapula	Steg 5 - utlysning
Thoraxapertursyndrom (TOS)	Steg 6
Vaskulär EDS	Steg 6

Utllysningar:

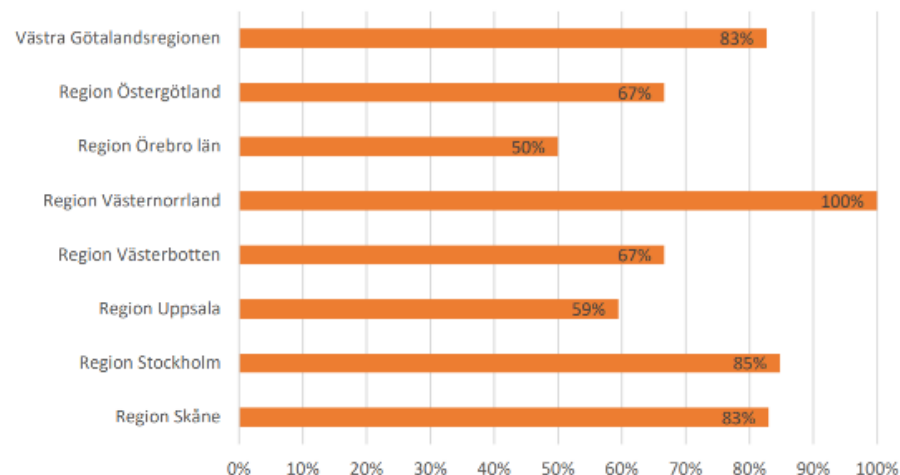
- juni – 14 november
- juni – 1 oktober (vingskapula)

Överblick över tidigare beslut

Tilldelning/Avslag

Andel tilldelade områden

Tillståndsfördelning

1 Västra Götalandsregionen (43)

- Avancerad bäckenkirurgi
- Barnglaukom och barnkatarakt
- DSD
- Dismeli
- Endometrioskirurgi
- Epilepsikirurgi
- Extraktion av pacemaker
- HIPEC
- Hjärtkirurgi på barn och ungdomar
- Hjärtkirurgi på vuxna med medfödda hjärtfel
- Hjärttransplantation
- Intensivvård när levertransplantation är indicerat
- Isolerad hyperterm perfusion
- Koagulationssjukdomar
- Kraniofacial kirurgi
- Kroniska lungsjukdomar hos barn
- Könsdysfori
- Levertransplantation
- Livmoderhalscancer
- Lungtransplantation
- Medfödd immunologisk sjukdom
- MMS
- NET i buken
- Neuromuskulära sjukdomar
- Nätkirurgi vid prolaps
- Perifer facialis pares
- PGD
- Prematuritetsretinopati (ROP)
- PSC
- Rekonstruktiv kirurgi vid inflammatorisk tarmsjukdom
- Resttillstånd efter polio
- Ryggmärgsskador
- Självskadebeteende
- Skelettdysplasier
- Svåra hudsymtom
- Sällsynta njursjukdomar
- Tarmrehabilitering för barn
- Testikelcancer
- TIPS
- Visceral transplantation
- Vulvacancer
- Vård vid tarmsvikt hos vuxna
- Åtstörningar

2 Region Örebro län (2)

- Dismeli
- Peniscancer

3 Region Skåne (39)

- Anorektala och urogenitala missbildningar
- Arbets- och miljödermatologi
- Avancerad bäckenkirurgi
- DSD
- Endometrioskirurgi
- Epilepsikirurgi
- Extraktion av pacemaker
- HH-paragangliom
- HIPEC
- Hjärtkirurgi på barn och ungdomar
- Hjärtkirurgi på vuxna med medfödda hjärtfel
- Hjärttransplantation
- Koagulationssjukdomar
- Kroniska lungsjukdomar hos barn
- Lungtransplantation
- Lymfödemkirurgi
- Malign hypertermikänslighet
- Medfödd immunologisk sjukdom
- MMS
- Medfödda missbildningar på matsviken
- Medfött diafragmabräck
- NET i buken
- Neuromuskulära sjukdomar
- Nätkirurgi vid prolaps
- Peniscancer
- Prematuritetsretinopati (ROP)
- PSC
- Rekonstruktiv kirurgi vid inflammatorisk tarmsjukdom
- Resttillstånd efter polio
- Ryggmärgsskador
- Stamcellstransplantation vid systemisk skleros
- Självskadebeteende
- Skelettdysplasier
- Svåra hudsymtom
- Sällsynta njursjukdomar
- Tarmrehabilitering för barn
- TIPS
- Åtstörningar
- Vulvacancer

4 Region Västerbotten (6)

- Dismeli
- Kroniska lungsjukdomar hos barn
- Plexus brachialisskador
- PSC
- Ryggmärgsskador
- Systemisk amyloidos

5 Region Västernorrland (1)

- Åtstörningar

6 Region Uppsala (22)

- DSD
- Endometrioskirurgi
- Epilepsikirurgi
- Extraktion av pacemaker
- Gendermatoser
- HH-paragangliom
- HIPEC
- Kraniofacial kirurgi
- Lymfödemkirurgi
- Moyamoya
- NET i buken
- Osteogenesis imperfecta (OI)
- Perifer facialis pares
- PSC
- Skelettdysplasier
- Svåra brännskador
- Svåra hudsymtom
- Systemisk amyloidos
- Sällsynta njursjukdomar
- Tarmrehabilitering för barn
- TIPS
- Åtstörningar

8 Region Stockholm (50)

- Anorektala och urogenitala missbildningar
- Avancerad bäckenkirurgi
- Barn med cochleaimplantat
- Barnglaukom och barnkatarakt
- DSD
- Dismeli
- Endometrioskirurgi
- EXIT
- Extraktion av pacemaker
- Fosterterapi/Intrauterina behandlingar
- HIPEC
- Högisoleringsvård vid högsnittssamma sjukdomar
- Intensivvård när levertransplantation är indicerat
- Koagulationssjukdomar
- Kroniska lungsjukdomar hos barn
- Könsdysfori
- Levertransplantation
- Livmoderhalscancer
- Lymfödemkirurgi
- Medfödd immunologisk sjukdom
- MMS inkl nyföddhetscreening
- Medfödda missbildningar på matstrupen
- Medfött diafragmabräck
- Moyamoya
- NET i buken
- Neuromuskulära sjukdomar
- Nätkirurgi vid prolaps
- Osteogenesis imperfecta (OI)
- PGD
- Plexus brachialisskador
- Prematuritetsretinopati (ROP)
- PSC
- Rekonstruktiv kirurgi efter förlösning
- Rekonstruktiv kirurgi vid inflammatorisk tarmsjukdom
- Resttillstånd efter polio
- Ryggmärgsskador
- Stamcellstransplantation vid systemisk skleros
- Självskadebeteende
- Skelettdysplasier
- Svåra hudsymtom
- Systemisk amyloidos
- Sällsynta njursjukdomar
- Tarmrehabilitering för barn
- Testikelcancer
- TIPS
- Trofoblastsjukdom
- Vulvacancer
- Vård vid tarmsvikt hos vuxna
- Åtstörningar
- Ögononkologi

7 Region Östergötland (10)

- Högisoleringsvård vid högsnittssamma sjukdomar
- Könsdysfori
- Neuromuskulära sjukdomar
- Osteogenesis imperfecta (OI)
- Perifer facialis pares
- Rekonstruktiv kirurgi efter förlösning
- Rekonstruktiv kirurgi vid inflammatorisk tarmsjukdom
- Svåra Brännskador
- Svåra hudsymtom
- Vulvacancer

Tillståndsområden inom årlig uppföljning

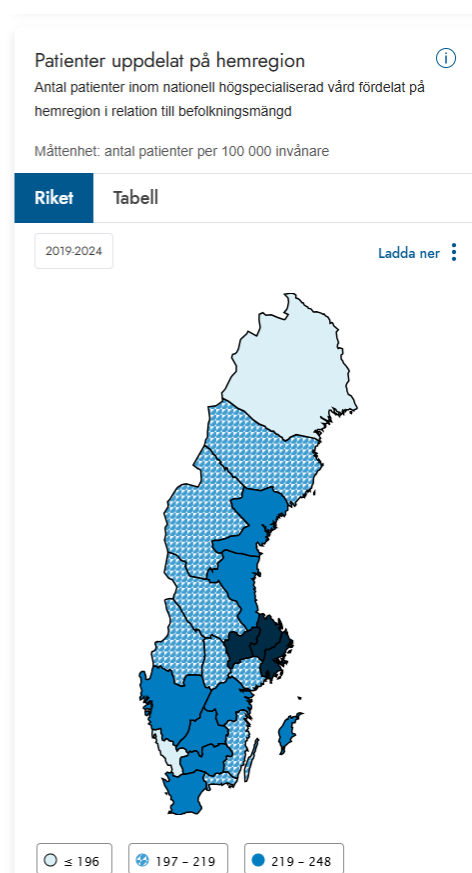
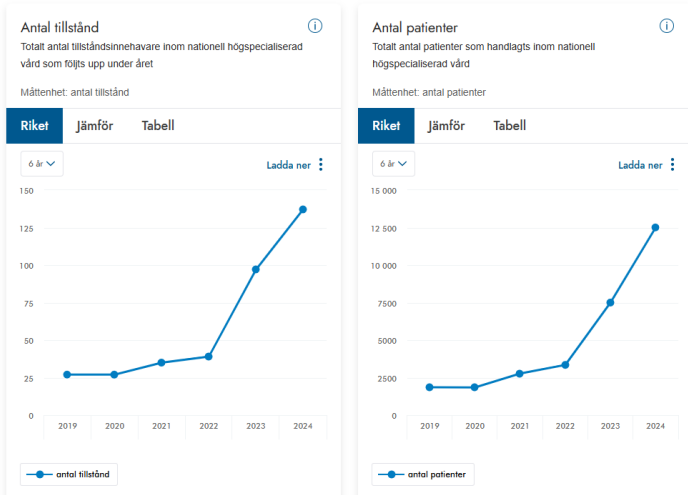
Inrapportering (år)	Data (år)	Tillståndsområden (antal)	NHV-enheter (antal)	Nya NHV-enheter (antal)
2020	2019	15	27	
2021	2020	15	27	
2022	2021	19	35	9
2023	2022	21	39	4
2024	2023	40	97	58
2025	2024	53	137	40
2026	2025	61	159	22

<https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/nationell-hogspecialiserad-varld/arl原因-uppfoljning/>

Bakgrundsmått

Bakgrundsmåten ger en bild av hur många patienterna är, hur många behandlingar de har fått, var de kommer ifrån och hur sjuka de är när de behandlas. Behandlingsår visas längst upp till vänster i diagrammet. Du kan välja vilket eller vilka år som visas i de fall som det finns data från flera år.

Aktuellt just nu region Västerbotten

Nytt tillstånd start 1 september 2025:

Viss vård av Dysmeli

Region Västerbotten

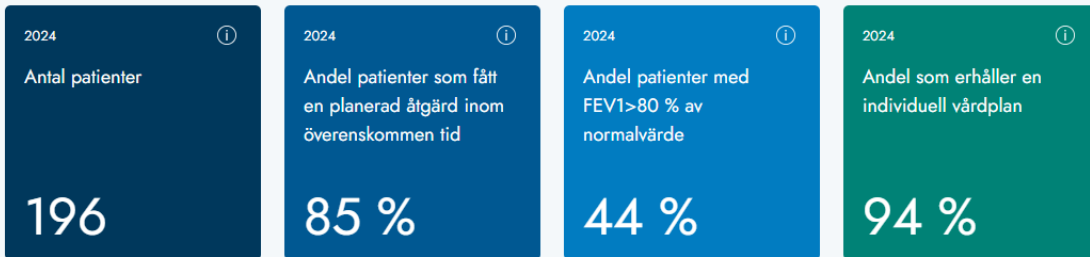
Här hittar du information om vilka tillstånd Region Västerbotten har att bedriva nationell högspecialiserad vård.

Tillstånd i regionen	Enhet	Tillstånd från
Kroniska lungsjukdomar hos barn	Norrlands universitetssjukhus	2023
Plexus brachialisskador	Norrlands Universitetssjukhus	2016
Primär skleroserande kolangit (PSC)	Norrlands universitetssjukhus	2022
Ryggmärgsskador	Norrlands universitetssjukhus	2023
Systemisk amyloidos	Norrlands universitetssjukhus	2024

Årlig uppföljning av kroniska lungsjukdomar hos barn

Översikt

Regioner med tillstånd	Enhet	Tillstånd från
Region Skåne	Skånes universitetssjukhus	1 juli 2023
Region Stockholm	Karolinska universitetssjukhuset/Astrid Lindgrens barnsjukhus	1 juli 2023
Region Västerbotten	Norrlands universitetssjukhus	1 juli 2023
Västra Götalandsregionen	Sahlgrenska universitetssjukhuset	1 juli 2023

Patienter uppdelat på hemregion

Antal patienter som behandlats inom NHV-definitionen för kroniska lungsjukdomar hos barn fördelat på hemregion i relation till befolkningsmängd

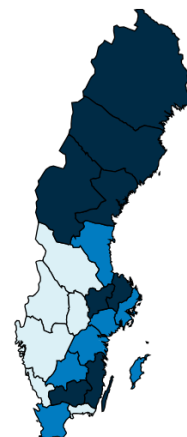
Måttenheter: antal patienter per miljon invånare

Riket

Tabell

2024

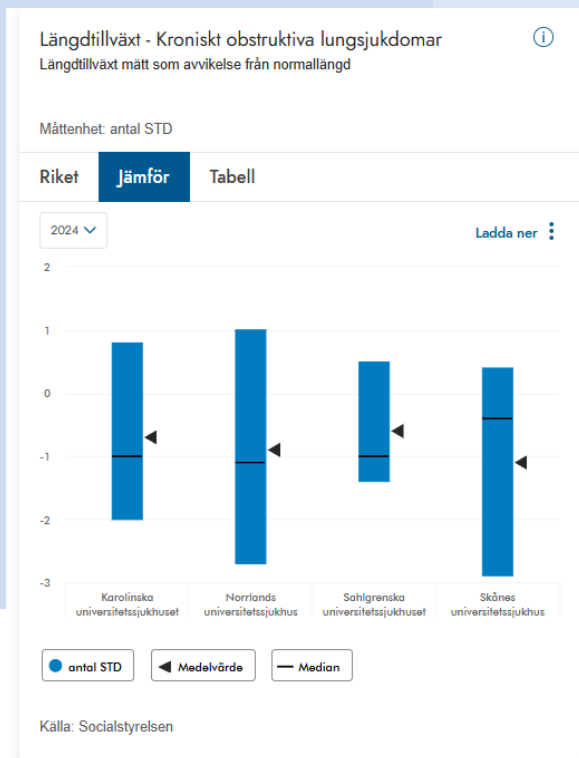
Ladda ner

○ ≤ 13   ● 14 - 22   ● ≥ 24

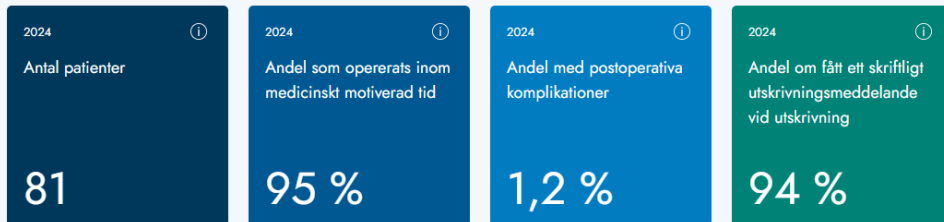
Källa: Socialstyrelsen

Årlig uppföljning av kroniska lungsjukdomar hos barn

Årlig uppföljning av plexus brachialisskador

Översikt

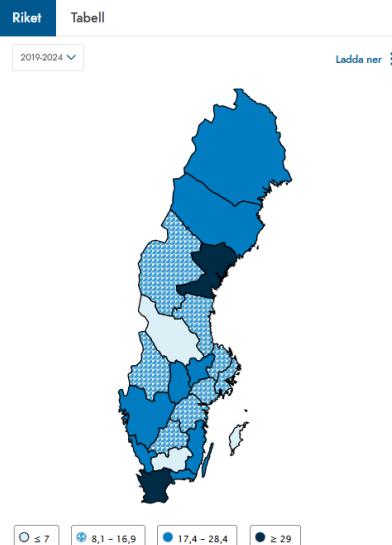

Regioner med tillstånd	Enhet	Tillstånd från
Region Stockholm	Södersjukhuset	1 januari 2016
Region Västernorrland	Norrlands Universitetssjukhus i Umeå	1 januari 2016

Födelserelaterade skador uppdelat på hemregion

Antal patienter som har opererats för plexus brachialisskada fördelat på hemregion (folkbokföringsadress) i relation till befolkningsmängd

Måttenheter: antal patienter per miljon invånare

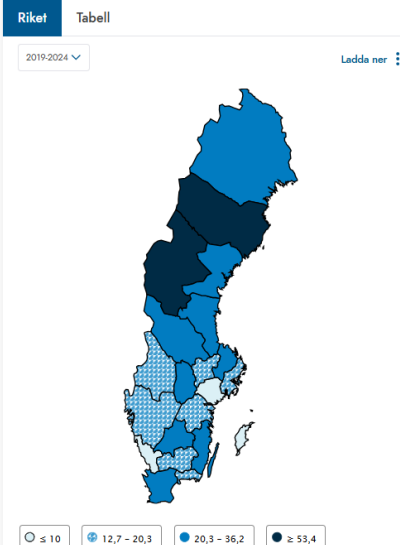

Källa: Socialstyrelsen

Traumatiska skador uppdelat på hemregion

Antal patienter som har opererats för plexus brachialisskada fördelat på hemregion (folkbokföringsadress) i relation till befolkningsmängd

Måttenheter: antal patienter per miljon invånare

Källa: Socialstyrelsen

Årlig uppföljning av plexus brachialisskador

Tid till operation

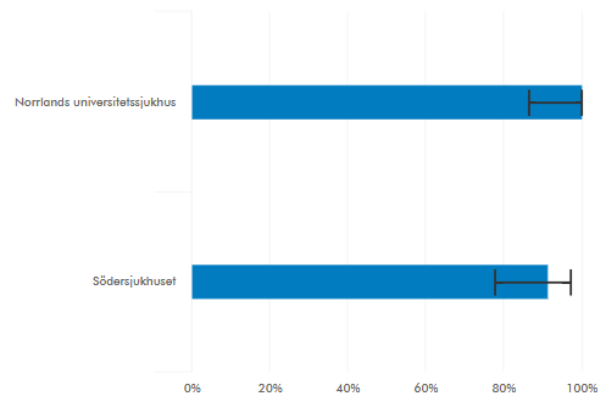
Andel patienter med plexus brachialisskada som har genomgått en planerad operation inom medicinskt motiverad tid

Måttenhhet: andel i procent

Riket **Jämför** Tabell

2024

Ladda ner

andel i procent

Konfidensintervall

Källa: Socialstyrelsen

Utskrivningsmeddelande till patient

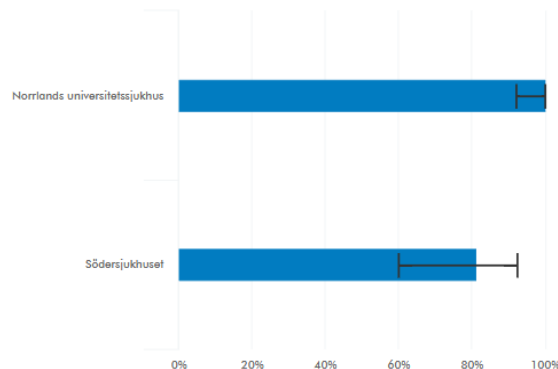
Andel patienter som fått ett skriftligt utskrivningsmeddelande vid utskrivning från NHV-enhet.

Måttenhhet: andel i procent

Riket **Jämför** Tabell

2024

Ladda ner

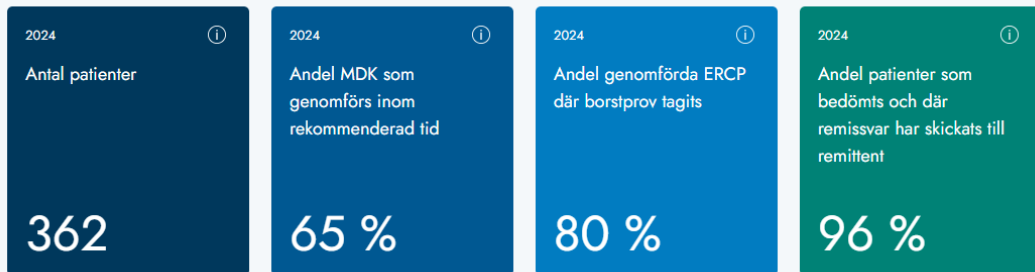
andel i procent

Konfidensintervall

Källa: Socialstyrelsen

Årlig uppföljning av primär skleroserande kolangit

Översikt

Regioner med tillstånd	Enhet	Tillstånd från
Region Skåne	Skånes universitetssjukhus	1 oktober 2022
Region Stockholm	Karolinska universitetssjukhuset	1 oktober 2022
Region Uppsala	Akademiska sjukhuset	1 oktober 2022
Region Västerbotten	Norrlands universitetssjukhus	1 oktober 2022
Västra Götalandsregionen	Sahlgrenska universitetssjukhuset	1 oktober 2022

Patienter uppdelat på hemregion

Antal patienter med primär skleroserande kolangit som bedömts fördelat på hemregion (folkbokföringsadress) i relation till befolkningens mängd

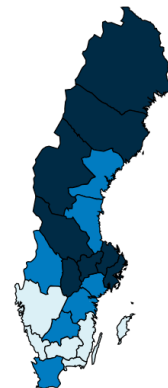
Måttenheter: antal patienter per miljon invånare

Riket

Tabell

2023-2024

Ladda ner

○ ≤ 49,2

● 49,7 - 70,6

● ≥ 72,4

Källa: Socialstyrelsen

Årlig uppföljning av primär skleroserande kolangit

Tillgänglighetsmätt

Här ser du mått som visar hur tillgänglig vården är, till exempel väntetider. Behandlingsår visas längst upp till vänster i diagrammet. Du kan välja vilket eller vilka år som visas i de fall som det finns data från flera år. I statistiken ser du exempelvis konfidsensintervall och percentiler, som förklaras närmare under [Begrepp och definitioner](#)

MDK inom rekommenderad tid

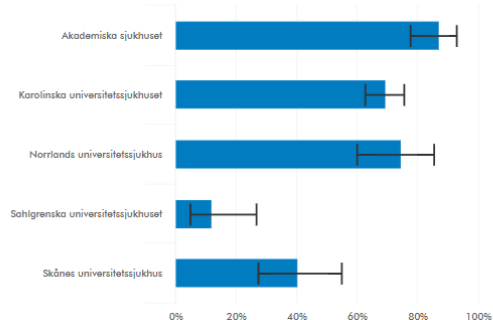
Andel MDK som genomförs inom två veckor från registrerad remiss

Mått enhet: andel i procent

Riket **Jämför** Tabell

2024

Ladda ner

andel i procent Konfidsensintervall

Källa: Socialstyrelsen

Tid till ERCP

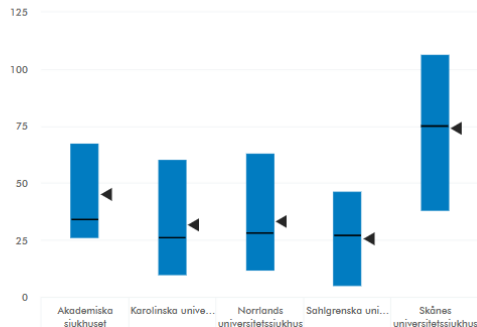
Tid i antal dagar från beslut på MDK till ERCP

Mått enhet: antal dagar

Riket **Jämför** Tabell

2024

Ladda ner

antal dagar Medelvärde Median

Källa: Socialstyrelsen

Årlig uppföljning av förvärvade ryggmargsskador

Översikt

2024

Antal patienter

330

2024

Antal dagar till inskrivning

2,9

2024

Andel som skrivs ut till
 eget boende utan
personligt beroende

42 %

2024

Andel som skrivits ut från
NHV-enhet med en
individuellt vårdplan

94 %

Regioner med tillstånd

Enhet

Tillstånd från

Region Skåne

Skånes Universitetssjukhus

1 april 2023

Region Stockholm

Karolinska universitetssjukhuset

1 april 2023

Region Västerbotten

Norrlands universitetssjukhus

1 april 2023

Västra Götalandsregionen

Sahlgrenska universitetssjukhuset

1 april 2023

Patienter uppdelat på hemregion

Antal patienter som handlagts på NHV-enheten för ryggmargsskador fördelat på hemregion (folkbokföringsadress) i relation till befolkningsmängd

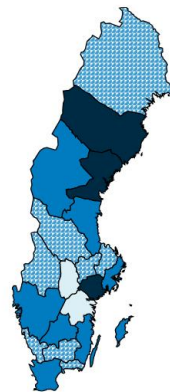
Mått enhet: antal patienter per miljon invånare

Riket

Tabell

2023/2024

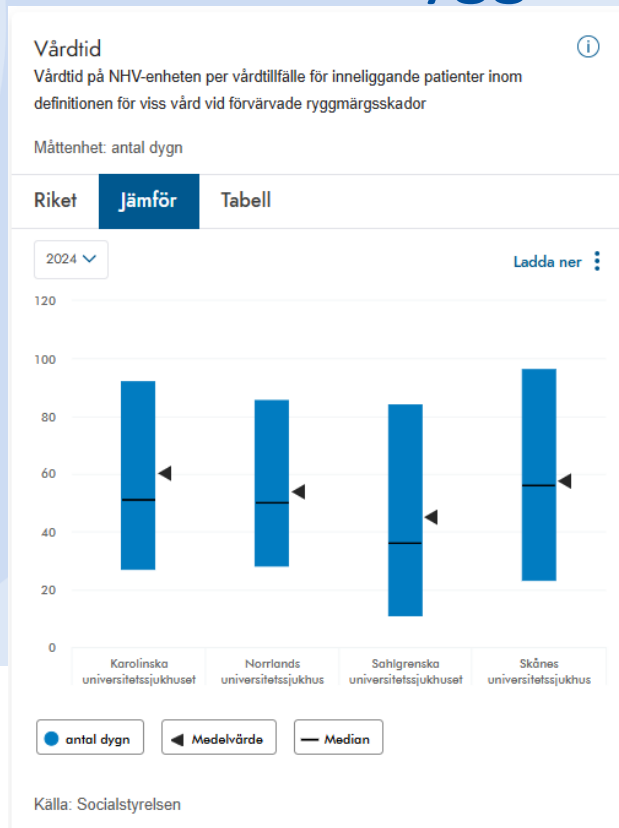
Ladda ner

○ ≤ 33   ■ 34 - 44   ■ 44 - 57   ■ ≥ 59

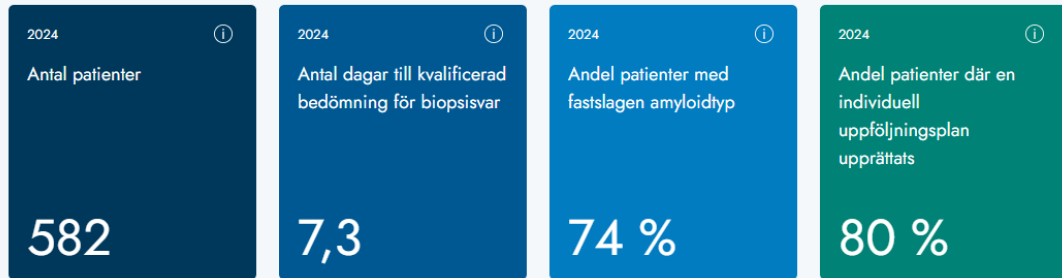
Källa: Socialstyrelsen

Årlig uppföljning av förvärvade ryggmargsskador

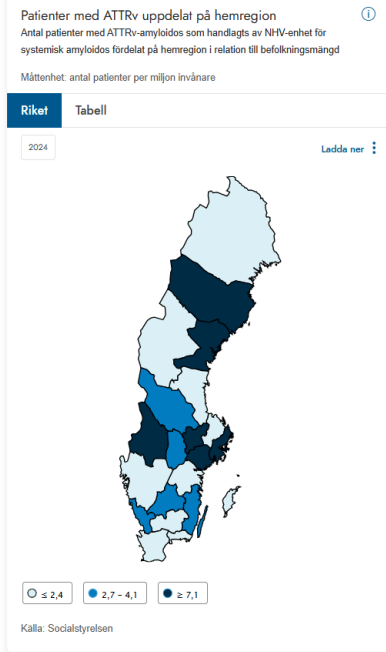
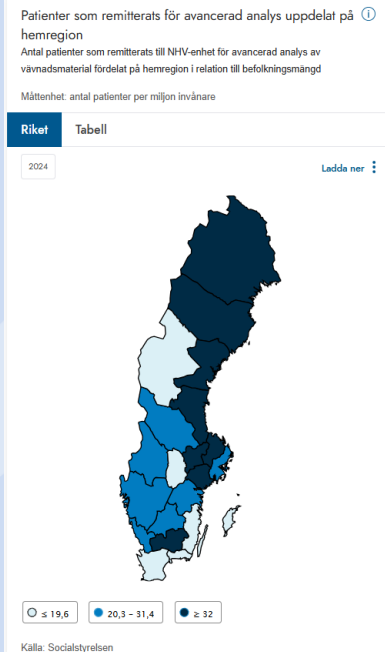

Årlig uppföljning av systemisk amyloidos

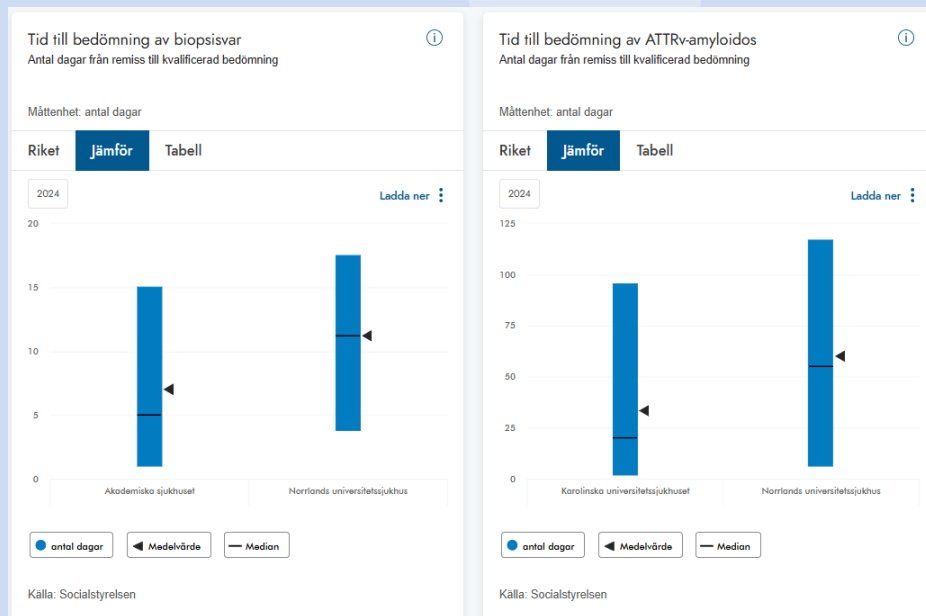
Översikt

Regioner med tillstånd	Enhet	Tillstånd från
Region Stockholm	Karolinska universitetssjukhuset	1 juli 2024
Region Uppsala	Akademiska sjukhuset	1 juli 2024
Region Västerbotten	Norrlands universitetssjukhus	1 juli 2024

Årlig uppföljning av systemisk amyloidosis

Könsdysfori som nationell högspecialiserad vård

Patienter uppdelat på hemregion

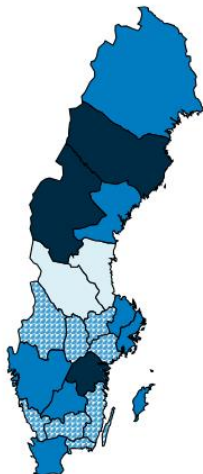
Antal patienter som kommer på nybesök för psykiatrisk utredning fördelat på hemregion i relation till befolkningens mängd

Måttenheter: antal patienter per miljon invånare

Riket Tabell

2024

Ladda ner

○ ≤ 67   ● 73 - 91   ● 100 - 169   ● ≥ 188

Källa: Socialstyrelsen

Definition

Socialstyrelsen har beslutat att vid misstanke om könsdysfori (oavsett ålder) ska viss vård, enligt nedan, utgöra nationell högspecialiserad vård och bedrivs vid tre enheter.

Följande utgör nationell högspecialiserad vård:

Psykiatri:

- Psykiatrisk diagnostik, utredning och bedömning
- Beslut och uppföljning av fortsatt behandling

Endokrinologi:

- Utredning
- Bedömning
- Uppstartsbehandling

Fortsatt behandling kan ske efter överenskommelse med vårdgivare på hemort i nära samarbete med de nationella högspecialiserade vårdenheterna.

Tillståndsinnehavare

- Region Stockholm genom Karolinska universitetssjukhuset
- Region Östergötland genom Universitetssjukhuset i Linköping
- Västra Götalandsregionen genom Sahlgrenska universitetssjukhuset

Region Stockholm, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen ska arbeta enligt följande samverkansmodell:

- Region Stockholm samarbetar med Region Uppsala
- Region Östergötland samarbetar med Region Skåne
- Västra Götalandsregionen samarbetar med Region Västerbotten

Planerar för att ansöka

Vingskapula

sista ansökningsdag 1 okt

Analcancer

sista ansökningsdag 14 nov

Ansökan Nationell Högspecialiserad Vård (NHV) – Vingskapula

Vingskapula innebär att skulderbladet (skapula) "släpper" från bröstkorgen och pekar bakåt. Detta uppstår då en muskel (Serratus anterior) inte kan utföra sin funktion, vilket beror på att nerven Thoracicus longus är inflammerad eller skadad.

Inflammation i nerven (neurit) kan uppstå spontant. Nerven återhämtar sig nästan alltid och då kan muskeln få nervimpulser och därmed fungera väl igen.

Bakgrund

Socialstyrelsen har den 14 januari 2025 beslutat att viss vård vid vingskapula ska utgöra nationell högspecialiserad vård och bedrivas vid **två enheter**.

Definition

Patienter med vingskapula (orsakad av nervskada eller muskeldystrofi), där behandling kan vara aktuell, ska remitteras till en nationell högspecialiserad vårdenheter för multidisciplinär bedömning.

Om patienten ska **åtgärdas kirurgiskt** ska denna ske på en nationell enhet.

NHV-enhet ansvarar för den **högspecialiserade fysioterapi** som sker i samband med vård inom definitionen. Delar av den fysioterapeutiska behandlingen kan sedan ske på patientens hemort i dialog mellan remittent och NHV-enhet

Förtydliganden till definitionen

Med kirurgisk åtgärd avses nervkirurgi och ortopedisk kirurgi, exempelvis:

- nervrekonstruktion
- sen- och/eller muskeltransfereringar
- steloperation/artrodes

Volym

Orthosbehandling: 150-200 per år

Operationer 15-20 per år

Motivering till ansökan Region Västerbotten

Området har starka samband till redan befintligt NHV område avseende plexusvård. Region Västerbotten tillsammans med Region Stockholm har en unik kompetens både kirurgiskt och i den avancerade fysioterapi som efterfrågas.

Bilaga 1 – Förslag till särskilda villkor – efter remiss och beredning

Kritisk personalkompetens

Samtliga specialister/professioner som ingår i det multidisciplinära teamet ska ha specifik kompetens inom det definierade området:

- Ortoped/axelkirurg
- Handkirurg/plexuskirurg (kompetens för nervkirurgi)
- Fysioterapeut inom axelrehabilitering
- Neurofysiolog
- Ortopedingenjör/ortopedtekniker

Andra kompetenser eller förutsättningar för att vården inom det definierade området ska kunna bedrivas

- Kompetens för behandling med individualiserad skapulastabiliserande ortos vid vingskapula (tillgång till fysioterapeut inom axelrehabilitering och diagnostisering/analys av muskelfunktion, ortopedingenjör för ortosframställning och utprovning/justering, ortopedtekniker samt ortoped)
- Neurolog
- Poliklinisk mottagning för pre- och postoperativ bedömning och fysioterapeutisk behandling
- Postoperativ vårdavdelning
- Tillgång till avdelning specialiserade på att vårda barn

Övriga villkor

- NHVe ska ha ett nära samarbete med ortopedtekniska verkstäder som tillverkar ortoser för patientgruppen.
- NHVe ska bidra till att forskning inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs.
- NHVe ska verka för strukturerad uppföljning av vårdområdet, t.ex. genom kvalitetsregister.
- NHVe ska verka för strukturerad kunskapsspridning och utbildning (ex. aukultationer) inom området.
- NHVe ska verka för framtagning av vårdprogram och gemensamma remisskriterier inom det definierade området.
- NHVe ska följa upp patientrapporterade mått.
- NHVe ska ansvara för överrapportering till remitterande enheter och upprätta individuella vårdplaner.
- NHVe ska verka för att etablera ett internationellt samarbete gällande forskning inom området.

Ansökan Nationell Högspecialiserad Vård (NHV) - Analcancer

Bakgrund

Socialstyrelsen har den 17 juni 2025 beslutat att viss vård vid analcancer ska utgöra nationell högspecialiserad vård och bedrivas vid **fyra värdenheter**.

Definition

Patienter med kliniskt bedömd eller PAD-verifierad anal skivepitelcancer aktuella för kurativt syftande onkologisk behandling ska remitteras till NHV-enhet för:

- Onkologisk behandling
- Uppföljning efter behandling
- Planering av rehabilitering avseende specifika biverkningar efter radiokemoterapi.

Förtydliganden till definitionen

Inkluderar även patienter med oligometastatisk sjukdom. Patienter kan i vissa fall följas upp på hemort med stöd av NHV-enhet om det bedöms lämpligt, till exempel vid hög ålder, omfattande samsjuklighet etc.

Motivering till ansökan Region Västerbotten

Det är en ovanlig diagnos (ca 200 patienter/år), där vården är multidisciplinär och där erfarenhet av patientgruppen är viktig.

Området har tidigare varit nivåstrukturerat inom RCC där region Västerbotten varit en av fyra utförare. Regionen har god kompetens inom området och tillsammans med de övriga arbetat för att ensa och utveckla denna vård för patienterna. Även om själva behandlingen inte är beroende av avstånd (ej tidskritisk) så ser vi från Norra Regionen att det bör finnas ett centrum för dessa patienter i Norra regionen då det är en rätt långvarig behandling. Avsaknad av tillstånd skulle även innebära långa resor och merkostnader för behandling på annat ställe i landet. Region Västerbotten har även varit den enheten med kortast väntetider.

Bilaga 1. Förslag till särskilda villkor***Kritisk personalkompetens***

Samtliga specialister/professioner i det multidisciplinära teamet ska ha specifik erfarenhet/kunskap/kompetens inom det definierade området:

- Specialistläkare i onkologi
- Specialistläkare i onkologi med inriktning mot strålbehandling
- Specialistläkare i bild- och funktionsmedicin
- Specialistsjuksköterska i onkologi
- Kontaktsjuksköterska
- Undersköterska
- Koordinator

Andra kompetenser eller förutsättningar för att vården inom det definierade området ska kunna bedrivas

- Specialistläkare i kirurgi
- Specialistläkare i patologi
- Fysioterapeut
- Dietist
- Sexologisk kompetens
- Tarmterapeut
- Uroterapeut

Kritisk utrustning eller lokaler

- För att genomföra behandlingen krävs avancerad strålbehandlingsutrustning med tillgång till moderna metoder.

Övriga villkor

- NHVe ska tillsammans ansvara för en nationell MDK. Alla nationella enheter ska ha kompetens och resurser att ansvara för vårdskapet för MDK:n, inklusive sekundärgranskning av diagnostiskt underlag.
- NHVe ska bidra till att forskning inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs.
- NHVe ska verka för strukturerad uppföljning av vårdområdet, t.ex. genom kvalitetsregister.
- NHVe ska ansvara för överrapportering till remitterande enheter och upprätta individuella vårdplaner.
- NHVe ska följa upp patientrapporterade mått.
- NHVe ska verka för uppdatering av befintligt vårdprogram inom det definierade området.